

EK- en NRM-koeien aan kop in exterieurlijsten

Het EK en de NRM beïnvloedden de exterieurstatistieken afgelopen jaar. Het aantal excellente koeien nam licht toe en in de top van de lijst duiken verschillende NRM- en EK-koeien op. In totaal werden in Nederland iets minder dieren ingeschreven, in Vlaanderen juist iets meer.

TEKST INGE VAN DRIE

Groei zit er dit jaar niet in. Voor het derde jaar op rij kregen de stamboekinspecteurs in Nederland minder dieren onder de meetstok. Van 1 september 2018 tot en met 31 augustus 2019 keurden zij 141.797 vaarzen en koeien. Dat zijn er ruim 15.000 minder dan vorig boekjaar, ofwel een daling van bijna tien procent. Ter vergelijking: drie jaar geleden schreven de inspecteurs nog bijna 188.000 dieren in.

Verrassend is de afname van het aantal gekeurde dieren niet. De krimp van de Nederlandse veestapel – en met name van het aantal stuks jongvee – speelt daarbij zeker een rol. Als gevolg van de fosfaatwetgeving selecteren melkveehouders streng in het aantal aan te houden kalveren ter vervanging van hun melkvee. Daardoor stromen er dus ook minder vaarzen in. Ook het relatief grote aantal bedrijven dat stopt met melken – en dus ook met bedrijfsinspectie – draagt bij aan de daling.

Het aantal bedrijven waar de inspecteurs voor bedrijfsinspectie kwamen, daalde met ruim 6 procent van 5782 naar iets meer dan 5400. De Vlaamse exterieurstatistieken laten een ander beeld zien. De Vlaamse stamboekinspecteurs kregen wel meer dieren onder de meetstok. In het jongste boekjaar keurden ze 23.980 vaarzen en koeien, een toename van 1,3 procent. Het aantal bedrijven dat de inspecteurs afgelopen jaar bezochten, liep wel terug. Het daalde van 823 naar 772 stuks, een daling van iets meer dan 6 procent.

Hoogtemaat blijft stijgen

Aan de stijging van de hoogtemaat komt nog geen eind. Of het nou zwartbonte of roodbonte vaarzen zijn, Nederlandse of Vlaamse, voor alle

Big Appledochter Jose 2 krikte haar score net na de winst op de NRM op van 90 naar 92 punten

dieren moesten de inspecteurs de meetstok iets verder uittrekken. De Vlaamse zwartbontvaarzen spannen de kroon. Met 149,1 centimeter – een winst van 0,3 centimeter ten opzichte van vorig boekjaar – naderen zij de grens van 150 centimeter. De Nederlandse zwartbontvaarzen zijn iets minder groot. Afgelopen jaar lieten zij een gemiddelde hoogtemaat optekenen van 147,9 centimeter. Dat is eveneens een stijging van drie millimeter.

Ook bij roodbont is de ontwikkeling in hoogtemaat 0,3 centimeter, zowel in Nederland als in Vlaanderen. De Vlaamse vaarzen blijven daarmee ruim een centimeter groter dan hun Nederlandse evenknieën, die gemiddeld op 146,3 centimeter uitkomen. De Vlaamse vaarzen noteren een gemiddelde hoogtemaat van 147,4 centimeter. De vaarzen die zijn ingeschreven op basis lokaal, tonen met een stijging van 0,1 centimeter de minste vooruitgang. Zij komen uit op 141,1

centimeter. Het gaat hierbij niet alleen om mrij-vaarzen, maar ook om bijvoorbeeld kruislingen met fleckviehbloed. In het klassement met hoogste exterieurbedrijven halen bij zwartbont maar liefst zes bedrijven een gemiddelde exterieurscore van minstens 87,0 punten (tabel 1). Dat zijn er twee keer zoveel als afgelopen jaar. Traditiegetrouw gaat Bons-Holsteins aan de leiding. De voorsprong van de fokkers uit Ottoland is wel minder groot dan andere jaren, wellicht doordat andere bedrijven dit jaar hoger scoren en de Zuid-Hollandse veehouders dit jaar geen vaarzen hadden met de maximale score van 89 punten. Hun vijftien vaarzen scoren gemiddeld 87,3 punten, precies 0,1 punt meer dan de vijf vaarzen van Henk Jan van Driel uit Hedel. Het bedrijf met de meeste ingeschreven vaarzen in de top tien is de firma De Groot uit Everdingen. Hun 38 vaarzen kwamen gemiddeld uit op 86,2 punten.

Uenk op kop bij roodbont

Opvallend is dat ook de koploper bij roodbont op gemiddeld 87,0 punten uitkomt. De afgelopen tien jaar kwam het hoogste-exterieurbedrijf bij roodbont nooit hoger dan 86,6 punten. De eer valt dit jaar ten deel aan Johan Uenk met zeven roodbontvaarzen. De melkveehouder uit Nijbroek gaat voor het eerst aan de leiding in het roodbontklassement. Zo weinig variatie als de top van het zwartbontklassement kent, zo veel variatie is er bij roodbont. In tien jaar tijd kende het klassement tien verschillende koplopers. Op basis lokaal prijken André en Jeanette Vink uit Groot-Amers op kop (tabel 2). Hun 23 mrij-vaarzen zorgen voor een bedrijfsgemiddelde van 83,2 punten. In Vlaanderen lukt het dit jaar niet om de grens van 87 punten aan te tikken. Met een gemiddelde van 86,4 punten voor zijn vijf zwartbonte vaarzen gaat Johan Verlodt uit Drongen daar aan de leiding. De tweede plaats is net als vorig jaar voor Filip Maelfait uit Hulste. Zijn veertien vaarzen komen uit op 86,2 punten. Net als in Nederland zijn er ook in Vlaanderen dit jaar geen bedrijven die zowel bij roodbont als bij zwartbont in de top tien voor exterieur staan. Bij roodbont bezet Jan Banckaert de eerste plek. Zijn negen vaarzen halen een gemiddelde van 85,1 punten. Banckaert eindigt nipt voor Marc Rossaert uit Belsele, die een bedrijfsgemiddelde van 85,0 punten noteert.

Twee keer excellent in jaar tijd

Ondanks de daling van het aantal ingeschreven dieren, nam het aantal excellenten afgelopen jaar wel toe. Dat is deels te danken aan het feit dat het afgelopen jaar zowel de NRM als het EK plaatsvond. Daardoor wer-

eigenaar, woonplaats	aantal	frame	type	uier	benen	av.
zwartbont Nederland						
Bons-Holsteins, Ottoland	15	87,7	87,9	87,7	86,2	87,3
H. G. J. van Driel, Hedel	5	87,0	88,0	86,6	86,8	87,2
mts. J. en I. Jacobi, Garijp	10	87,2	86,9	87,2	87,0	87,1
T. van Vliet, Nieuwlande	15	86,8	87,3	87,1	86,9	87,1
mts. J. en G. Steegink-van den Berg, Okkenbroek	5	87,2	87,6	87,8	86,6	87,0
mts. Talsma, Warga	9	87,3	87,2	86,9	86,6	87,0
F. S. I. M. Krol, Boekel	20	86,1	86,7	87,1	86,9	86,8
mts. H. en C. Albring, Drouwenermond	18	86,3	86,5	86,5	85,6	86,3
J. de Vries, Boijl	27	85,7	86,2	86,4	86,2	86,2
fa. De Groot, Everdingen	38	86,8	86,5	86,1	85,2	86,2
mts. A. en D. J. Aalberts, Zetten	26	86,0	86,7	86,8	84,9	86,1
Moerhoeve Holsteins, Sint-Michielsgestel	18	85,5	85,6	86,4	85,8	86,1
vof De Bruin, Giessenburg	16	86,7	86,3	86,0	85,0	86,1
Swank, Nieuw-Beijerland	16	86,4	86,8	85,8	85,9	86,1
G. M. J. de Groot, Tienhoven	8	87,1	86,8	85,5	85,4	85,9
zwartbont Vlaanderen						
J. Verlodt, Drongen	5	86,4	86,4	86,4	86,8	86,4
F. Maelfait, Hulste	14	86,4	86,7	86,1	85,4	86,2
L. De Kerf, Zwijndrecht	11	85,1	85,4	86,4	85,4	85,6
G. Verhelst, Melsele	21	85,5	86,0	85,5	85,4	85,5
S. Cuvelier, Poperinge	32	85,6	85,7	85,7	84,6	85,4
roodbont Nederland						
J. Uenk, Nijbroek	7	87,3	86,7	87,7	86,4	87,0
Van der Kolk Melkvee vof, Wierden	10	85,7	86,3	86,2	86,5	86,2
vof Schrijver, Terwolde	11	85,7	86,6	86,6	84,9	86,1
mts. M. T. M. en M. G. Harbers-Ruesink, Borculo	10	87,0	87,5	86,2	84,8	86,1
Twente Dairies, Hooghalen	5	86,2	85,8	86,4	84,8	86,0
melkveebedrijf Van Wichen, Maasbommel	9	86,7	86,6	88,0	82,6	85,9
vof Willemse-Meulepas, Beers (N.Br.)	9	86,0	86,9	86,1	83,7	85,8
H. J. en G. Pinkert-Burgers, Markelo	15	85,3	85,0	86,2	85,7	85,7
Barendonk Holsteins vof, Beers (N.Br.)	21	85,9	86,6	85,7	83,8	85,5
roodbont Vlaanderen						
J. Banckaert, Waarschoot	9	85,0	85,1	85,8	84,8	85,1
M. Rossaert, Belsele	7	84,7	85,6	85,1	84,3	85,0
M. Van de Walle, Lembeke	11	84,5	84,9	84,7	84,1	84,4
P. Devos, Geraardsbergen	15	84,4	84,5	84,1	84,4	84,3

Tabel 1 – Hoogste CRV-exterieurbedrijven zwart- en roodbont 2018-2019 (minimaal vijf vaarzen) (bron: Coöperatie CRV)

Tabel 2 – Hoogste CRV-exterieurbedrijven 2018-2019 op basis lokaal (minimaal vijf vaarzen) (bron: Coöperatie CRV)

eigenaar, woonplaats	aantal	frame	type	uier	benen	besp.	av.
vof De Vinkenhof, Groot-Amers	23	84,3	83,9	82,1	82,9	82,2	83,2
mts. M. en M. Harbers-Ruesink, Borculo	25	85,0	84,3	81,3	83,2	84,8	83,2
mts. H. en A. ten Damme, Winterswijk Meddo	27	83,4	84,0	82,4	82,9	84,1	83,1

naam	geb.dat.	vader	m.vader	frame	type	uier	benen	av	eigenaar, woonplaats
zwartbont Nederland (min. 92 av)									
Bons-Holsteins Koba 219	02-2014	Lauthority	Damion	92	93	95	93	94	Bons-Holsteins, Ottoland/Westcoast Holst.
Bons-Holsteins Ella 192	04-2012	Seaver	Mailing	93	94	93	92	93	Bons-Holsteins, Ottoland
JK DG Esmeralda	02-2014	Doorman	Goldwyn	91	93	94	88	92	J. Kolff, Woudrichem
Grana's Pie	10-2007	Shottle	Lucky Mike	88	92	93	92	92	mts. Hoftijzer, Zwartewaal
Drakkar Bulona	01-2012	Hill	Goldwyn	92	93	93	91	92	mts. J. en G. Steegink-v.d. Berg, Okkenbroek
Maartje 200	01-2010	Goldwyn	Aaron	92	92	93	91	92	M. van der Eijk, Twisk
Topcross Jaan 618	01-2012	Lauthority	Stormin Norman	92	93	93	90	92	mts. J. en I. Jacobi, Garijp
Margriet 333	07-2008	Goldwyn	Up Gdh	92	91	92	92	92	vof De Bruin, Giessenburg
New Moore Esmeralda 38	03-2009	O Man	Goldwyn	92	94	92	91	92	mts. Withaar-Prent, Nijeveen
Oelhorst Coba 35	09-2005	Shottle	Lord Lily	93	92	91	92	92	melkveebedrijf Oelhorst, Ambt Delden
Southland Windbrook Gina	04-2012	Windbrook	Goldwyn	92	93	91	92	92	Southland Holsteins, Teteringen
zwartbont Vlaanderen (min. 91 av)									
Ifaroma	01-2013	Caliber	2289	91	93	91	92	92	L. Ryckewaert, Harelbeke
Heitrud	12-2012	Brawler	Kian	90	91	93	89	91	L. en S. Peeters, Nijlen
Diamant Johanna	09-2014	Acme	Seaver	92	92	92	90	91	Op 't Roodt lv, Olen
Vrony 4506	07-2009	Goldwyn	Capri	91	93	91	89	91	J. Monbaillieu, Zuidschote
roodbont Nederland (min. 91 av met min. 93 uier)									
Twente Dairies Jose 421	03-2010	Wisconsin	Tribute	92	93	94	92	93	Twente Dairies, Hooghalen
M.H. Alana 5	07-2012	Amor	Bertil	89	93	93	91	92	Merwehoeve De Groot vof, Herwijnen
Twente Dairies Apple Jose 2	11-2013	Big Apple	Incas	90	93	92	93	92	Twente Dairies, Hooghalen
Ju Lonja 167	08-2011	Destry	Gogo	93	93	91	91	92	J. Uenk, Nijbroek
Jipsing Rieka 49	02-2011	Elson	Red Rock	88	88	93	91	91	mts. J. W. en B. van Noord, Wijster
Tienmorgen Liz Stina 49	02-2014	Jotan	Classic	91	90	93	89	91	De Tienmorgen Holsteins, Beers (N.Br.)
Welland Geertje 458	04-2013	Acme	Kian	90	89	93	89	91	A. en R. van der Wel, Hoogblokland
Toos 62	12-2009	Tequila	Taco	90	92	93	88	91	B. A. en S. J. M. Kampkuiper-Sand, Almelo
roodbont Vlaanderen (min. 91 av)									
20 Sara 1807	11-2009	Savard	Classic	88	90	92	91	91	Pluym-Van de Perre, Lille
Rosy	11-2008	Redross	Allen	90	91	91	90	91	Verloot, Drogen

Tabel 3 – Hoogst scorende excellenten zwartbont en roodbont in Nederland en Vlaanderen (bron: Coöperatie CRV)

naam	geb.dat.	vader	m.vader	frame	type	uier	benen	av	eigenaar, woonplaats
zwartbont Nederland									
Bolleholster Adele	09-2016	Pitbull	Reality	89	89	89	89	89	M. van der Eijk, Twisk
Giessen Charity 138	11-2015	Atwood	Million	89	89	89	88	89	T. van Vliet, Nieuwlande
Giessen Cinderella 133	11-2015	Pepper	Giessen 249	89	89	89	88	89	T. van Vliet, Nieuwlande
Bml Dice	08-2016	McCoy	Starfire	89	89	88	89	89	G. J., R. en G. van der Haar, Den Velde
Dynamic Truus 6	11-2015	Silver	Observer	89	89	88	89	89	melkveebedrijf Van Wichen, Maasbommel
Margriet 464	01-2017	Doorman	Brawler	89	89	88	89	89	vof De Bruin, Giessenburg
zwartbont Vlaanderen									
Liann ten Ruysschaert	09-2016	Elude	Danillo	88	89	89	89	89	G. Mazereel, Reninge
roodbont Nederland									
Jimm. Holstein Venetie 30	10-2016	Absolute	Jerudo	89	87	89	89	89	J. de Vries, Boijl
Drouner Dh Aiko 1445	11-2016	Pat	Olympian	88	89	89	89	89	mts. H. en C. Albring, Drouwenermond
Barendonk Massia 7273	01-2017	Agent	Jorck	89	89	89	88	89	Barendonk Holsteins vof, Beers (N.Br.)
Bossink Rika 631	05-2016	Ladd P	Jotan	89	89	88	89	89	Van der Kolk Melkvee vof, Wierden

Tabel 4 – Zwart- en roodbontvaarzen met 89 punten (bron: Coöperatie CRV)

Tabel 5 – Hoogst scorende vaars basis lokaal 2018-2019 (bron: Coöperatie CRV)

naam	geb.dat.	vader	m.vader	frame	type	uier	ben.	besp.	av	eigenaar, woonplaats
Maaike 41	08-2016	Constant	—	88	88	89	86	85	88	A. en F. Spierings-v.d. Sanden, Den Dungen

Maximale vaarzenscore voor Barendonk Massia 7273

EK-deelnemers JK DG Esmeralda en Bons-Holsteins Koba 219 krikten exterieurscore op

den iets meer koeien excellent ingeschreven. In totaal kregen in Nederland 222 koeien – 155 zwartbonten en 67 roodbonten – het predicaat excellent. Dat zijn er dertien meer dan afgelopen jaar. Bij zwartbont kregen 124 koeien voor het eerst de A-status, bij roodbont waren dat er 55. Ter vergelijking: vorig jaar werden 132 zwartbonten en 47 roodbonten voor de eerste keer excellent ingeschreven. Relatief zijn er dit jaar dus iets meer koeien die eerder ook al een excellent-score ontvingen.

In Vlaanderen nam het aantal excellenten met zeven stuks toe tot 22.

Zes koeien werden afgelopen jaar twee keer excellent ingeschreven. Dat geldt bijvoorbeeld voor algemeen NRM-kampioenen Bons-Holsteins Ella 192 en Twente Dairies Apple Jose 2. Seaverdochter Ella kreeg kort na haar deelname aan het EK 93 punten, nadat ze eerder in het boekjaar al met 92 punten was ingeschreven. Big Appledochter Jose 2 krikte haar score net na de NRM op van 90 naar 92 punten.

Ondanks de ophoging van hun inschrijving voeren Ella en Jose de exterieurranking niet aan. Die eer moeten ze beide overlaten aan een stalgenote. Bij zwartbont is Bons-Holsteins Koba 219 de hoogstgepunten zwartbonte (tabel 3). De Lauthoridochter van Nico en Lianne Bons en het Canadese West-coast Holsteins kreeg begin januari – nog net geen vijf jaar oud – 94 punten met daarbij 95 punten voor uier. De laatste koe die voor Koba die score kreeg, was Bons-Holsteins Ella 158 (v. Mailing) in oktober 2014.

Bij roodbont was de negenjarige Wisconsin-dochter Twente Dairies Jose 421 van Harrie

Tijhuis uit Hooghalen de lijstaanvoerder met een score van 93 punten.

Bij zwartbont kregen niet alleen Koba en Ella een hoge exterieurscore. Nederland verwelkomde afgelopen jaar negen 92 puntenkoeien, terwijl vorig jaar de teller op twee stuks bleef steken. Ook hier speelt het EK een rol. De deelnemers hebben hun koeien optimaal voorbereid voor deze show, waardoor ze er dit boekjaar erg goed voor stonden.

89 punten voor Adele

Ook kregen zes zwartbontvaarzen de maximale score van 89 punten (tabel 4). Met 89 punten op alle onderdelen prijkt EK-deelnemer Bolleholster Adele (v. Pitbull) van Marcel van der Eijk uit Twisk op de eerste plaats. Bij roodbont deelden inspecteurs vier keer de maximale score van 89 punten uit. In Vlaanderen was Caliberdochter Ifaroma van Lieven en Frederik Ryckewaert uit Harelbeke afgelopen jaar de hoogst ingeschreven zwartbonte met 92 punten. Bij roodbont voerde de roodbonte Sara 1807 van de familie Pluym-Van de Perre uit Lille met 91 punten de rangschikking aan, samen met Rosy (v. Redross) van Johan Verlodt uit Drogenen. Liann ten Ruyschaert (v. Elude) van Geert Mazereel uit Reninge was de enige Vlaamse vaars met 89 punten.

De meeste excellente koeien – tien stuks inclusief de twee inschrijvingen van Ella – kwamen op naam van Nico en Lianne Bons. De fokkers uit Zuid-Holland bleven daarmee Theo van Vliet uit Nieuwlande voor, die met zeven koeien met het predicaat excellent de tweede plek inneemt. De derde plek is met

elk vijf excellente inschrijvingen ex aequo voor De Tienmorgen Holsteins uit Beers, Wout en Daniël de Bruin uit Giessenburg en Jos, Ingrid en Ben Knoef uit Geesteren.

Op stierniveau tekent Jotan voor het derde jaar op rij voor de meeste excellente nazaten. De roodbonte Jordanzoon kreeg er achttien dochters met het predicaat excellent bij. Op afstand volgen Acme, Atwood en Windbrook met elk acht excellente dochters. |

EK-vaars op de cover

Op het Europees kampioenschap in Libramont was ze goed voor een finaleplek bij de jonge roodbontkoeien, nu siert Drouner DH Aiko 1445 van de familie Albring uit Drouwenermond de cover. De Patdochter is een van de vele EK- en NRM-deelnemers die dit jaar opvallen in de exterieurstatistieken.